

การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

กระต่าย วิรัชยานุกุล¹ กุลสตรี มันทิกะ^{2*} และณัฐภัทร มูลหิณญ์เดช³

¹โรงเรียนกุหลาบวิทยา เขตลัมพินธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100

²โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (ทวิวัฒนา) ในพระราชูปถัมภ์ฯ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10170

³โรงเรียนมารวิทย์บ่อวิน อำเภอสครีราช จังหวัดชลบุรี 20230

Received: 5 December 2024

Revised: 13 May 2025

Accepted: 19 May 2025

บทคัดย่อ

การเขียนโต้แย้งเป็นทักษะความสามารถที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ลักษณะปัญหาการเขียนโต้แย้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและ 2) วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนแห่งหนึ่งในสังกัด อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 1 จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบวัดความสามารถในการโต้แย้งและแบบสัมภาษณ์นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะปัญหาการเขียนโต้แย้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมี 4 ด้านตามองค์ประกอบความสามารถในการเขียนโต้แย้ง ได้แก่ 1) การนำเสนอประเด็นการโต้แย้ง 2) การใช้หลักฐานสนับสนุน 3) การจัดลำดับความคิด และ 4) การใช้ระดับภาษา ส่วนสาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 2 ประเด็น คือ 1) สาเหตุที่มาจากความรู้และประสบการณ์ ได้แก่ ขาดประสบการณ์ในการเขียนโต้แย้ง ขาดการฝึกฝนและการเรียนรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ขาดความชัดเจนในการระบุมุมมองและการใช้หลักฐานสนับสนุน และขาดความเข้าใจในความหมายและหลักการของการเขียนโต้แย้ง และ 2) สาเหตุที่มาจากวิธีการเรียนของนักเรียน ได้แก่ การเรียนจากแหล่งข้อมูลที่ไม่หลากหลาย ขาดการฝึกฝนที่ต่อเนื่อง ขาดการสนับสนุนจากครูและเพื่อน และวิธีการเรียนที่ไม่เน้นการปฏิบัติจริง

คำสำคัญ: ความสามารถในการเขียนโต้แย้ง; ลักษณะปัญหาการเขียนโต้แย้ง; สาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้ง

* Corresponding Author: krataiviratchayanukul@gmail.com

An Analysis of the Causes of Argumentative Writing Problems Among Upper Secondary School Students

Kratai Viratchayanukul¹, Kunlasatri Manthika^{2*} and Natthabhatr Moolhilanchndecha³

¹Kularb Wittaya School, Samphanthawong District, Bangkok 10100, Thailand

²Dipangkorn Wittayapatt (Taweewattana) Under Royal Patronage School,
Thawi Watthana District, Bangkok 10170, Thailand

³Maryvit Bowin School, Si Racha District, Chonburi Province 20230, Thailand

Abstract

Argumentative writing was recognized as a crucial skill for learners' academic and real-life success. This study aimed to 1) analyze the characteristics of argumentative writing problems among upper secondary school students and 2) investigate the causes of these problems. The participants consisted of 80 upper secondary school students from a school under the Archdiocese of Bangkok, District 1. The research instruments included an argumentative writing assessment and an interview guide used to explore the causes of the problems. Data were analyzed using frequency, percentage, and content analysis.

The findings revealed that: 1) the characteristics of argumentative writing problems among upper secondary school students could be categorized into four areas based on argumentative writing components: (a) presenting the argument, (b) using supporting evidence, (c) organizing ideas, and (d) employing appropriate language; and (2) the causes of these problems could be divided into two main aspects: 1) Knowledge-and experience-related factors: These included a lack of experience in argumentative writing, insufficient practice and instruction in academic writing principles, unclear articulation of opinions and supporting evidence, and a lack of understanding of the concepts and principles of argumentative writing; 2) Learning approach-related factors: These involved limited access to diverse learning resources, insufficient continuous practice, lack of support from teachers and peers, and learning methods that did not emphasize practical application.

Keywords: Argumentative Writing Ability; Characteristics of Argumentative Writing Problems; Causes of Argumentative Writing Problems

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต มนุษย์ทุกคนใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด เรื่องราวไปยังบุคคลเพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจข้อมูลที่ตรงกัน และหากผู้ส่งสารถ่ายทอดความคิดโดยเรียบเรียงภาษาได้ดีจะช่วยโน้มน้าวใจผู้รับสารเห็นคล้อยตามได้ หรือเกิดความพึงพอใจ ดังนั้น บุคคลที่สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ดีส่งผลให้ประสบความสำเร็จในชีวิต (Devito, 2021; สถาบันภาษาไทย, 2561) ความสามารถในการสื่อสารจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดระดับคุณภาพของชีวิตมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ การศึกษาในประเทศต่าง ๆ จึงจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีในอนาคต (ภากิตต์ ตรีสุกุล, 2557) ในขณะเดียวกันการศึกษาในประเทศไทยคาดหวังให้นักเรียนมีคุณภาพด้านการใช้ภาษาที่ดีเช่นกันดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ระบุว่า การใช้ภาษาในการสื่อสารได้ดีช่วยให้นักเรียนรู้เท่าทันสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพได้

อย่างไรก็ดี แม้ว่าการศึกษาไทยคาดหวังให้นักเรียนมีทักษะการใช้ภาษาที่ดี แต่สภาพจริงไม่ได้เป็นอย่างที่คาดหวังไว้ ผลการสังเกตพฤติกรรมการเขียนของนักเรียนจากการตรวจชิ้นงานต่าง ๆ พบว่า นักเรียนใช้ภาษาผิดหลักการจนเป็นเรื่องปกติ ถ่ายทอดเนื้อหาโดยใช้อารมณ์ความรู้สึกของตนเองเป็นที่ตั้ง แสดงพรรณนาหรือเหตุผลที่กล่าวในงานเขียนโดยไม่มีหลักฐานอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ และเลือกใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสม สอดคล้องกับ สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (2567) กล่าวว่า นักเรียนใช้ภาษาบกพร่องทั้งด้านเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด และการใช้ภาษา อาทิ เขียนประโยคผิดโครงสร้าง เขียนประโยคไม่จบความ ใช้คำเชื่อมผิดหลักการ เรียบเรียงลำดับเนื้อหาสับสน อีกทั้งยังใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียนมากขึ้น

ผู้วิจัยจึงศึกษาวิเคราะห์ผลคะแนนการเขียนเฉลี่ยระดับชาติของนักเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มเติมจากรายงานข้อค้นพบการใช้ภาษาไทยของนักเรียนจากการทดสอบด้วยรูปแบบอัตนัย O-NET ในปีการศึกษา 2566 พบว่า คะแนนเฉลี่ยการทดสอบด้วยรูปแบบอัตนัย O-NET คะแนนเต็ม 30 คะแนน นักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษา (สอิต) มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 18.50 คะแนน โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 15.53 คะแนน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 13.76 คะแนน และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 12.70 คะแนน (สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ, 2567) ซึ่งคะแนนเฉลี่ยการเขียนทุกสังกัดลดลงอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มต่ำกว่ามาตรฐานทุกสังกัด

นอกจากนี้ รายงานผลจากสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (2567) ยังได้รายงานไว้ว่า จากการทดสอบการเขียนของนักเรียนทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การเขียนย่อความ การแสดงความคิดเห็น และการใช้ภาษา ปัญหาส่วนมากที่พบในการเขียน คือ นักเรียนไม่สามารถสรุปใจความสำคัญได้ เรียบเรียงเนื้อหาไม่เรียบร้อยเขียน กล่าวพาดพิงบุคคลอื่น เลือกใช้ถ้อยคำที่รุนแรง และเขียนสะกดคำผิดจำนวนมาก จากรายงานดังกล่าวข้างต้นมีประเด็นที่น่าสนใจและน่าเป็นห่วง คือ การที่นักเรียนมัธยมศึกษากล่าวพาดพิงถึงบุคคลอื่นและเลือกใช้ถ้อยคำที่รุนแรง นับเป็นปัญหาที่สมควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องจากในปัจจุบันนักเรียนมีพื้นที่สาธารณะในการแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลได้ง่าย นอกจากนี้กฎหมายด้านการวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นมีความรุนแรงมากขึ้น

การโต้แย้งจึงมีความสำคัญกับทุกเพศ ทุกวัย และทุกบริบท เนื่องจากการโต้แย้งปรากฏได้ทั่วไปในการดำเนินชีวิต ทั้งรูปแบบบทสนทนาทั่วไป การโต้แย้งผ่านงานเขียนวิจารณ์จากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ ฉะนั้น การที่นักเรียนเรียนรู้ด้านการเขียนโต้แย้งประกอบกับการใช้วิจารณญาณในการอ่านจึงมีความจำเป็นต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการจัดการศึกษาในต่างประเทศที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องการเขียนโต้แย้ง อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีหลักสูตร Common Core State Standards เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ โต้แย้ง และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ (National Governors Association Center for Best Practices, Council of Chief State School Officers, 2010) ประเทศออสเตรเลียและสหราชอาณาจักรมีการบูรณาการการเขียนโต้แย้งในหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนและโต้แย้งต่าง ๆ ในสังคม รวมทั้งมีการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการโต้แย้งตั้งแต่ประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาเพื่อปูพื้นฐานการคิดอย่างมีวิจารณญาณและเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน (Department for Education, 2014; Australian Curriculum, 2020) แม้กระทั่งการศึกษาในประเทศไทยก็ให้ความสำคัญการเขียนโต้แย้งเช่นกัน สังเกตได้จากการกำหนดคุณภาพของนักเรียนและการกำหนดตัวชี้วัดในการวัดและประเมินผลนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยว่า นักเรียนต้องสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

แม้ว่าการศึกษาในประเทศไทยและต่างประเทศให้ความสำคัญกับการเขียนโต้แย้ง แต่การจัดการเรียนการสอนและงานวิจัยต่าง ๆ ที่แก้ไขและพัฒนาปัญหาการเขียนโต้แย้งค่อนข้างน้อย ประกอบกับรายงานผลการเขียนระดับชาติยังคงเป็นปัญหาที่ปรากฏบ่อยครั้งเห็นได้จากผลคะแนนเฉลี่ยการเขียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาลดลงอย่างต่อเนื่องทุกสังกัด โดยมีสาเหตุมาจากการที่นักเรียนคุ้นชินกับการใช้ภาษาระดับตนเองเข้ามาปะปนในงานเขียนและการเขียนพาดพิงผู้อื่นด้วยถ้อยคำที่รุนแรง บ่งชี้ว่าการศึกษาในประเทศไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จตามคุณภาพการเขียนตามที่หลักสูตรการศึกษา

พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้ ทั้งนี้ ปัญหาข้างต้นมีสาเหตุมาจากปัจจัยต่าง ๆ โดยนักเรียนขาดความรู้เรื่อง การเขียนโต้แย้ง ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเขียนโต้แย้งและหลักการที่ต้อง และการเขียนโต้แย้งโดยพาดพิงและใช้ถ้อยคำที่รุนแรงอาจมาจากการใช้อารมณ์ความรู้สึกส่วนตน มากกว่าเหตุผลตามความเป็นจริง (วรรณิ์ โสมประยูร, 2553) นอกจากนี้ Fitriani et al. (2020) ยังกล่าวว่า ปัญหาการเขียนโต้แย้งยังมีสาเหตุมาจาก นักเรียนขาดกลยุทธ์หรือวิธีการเขียน ขาดแรงจูงใจในการเรียน และขาดอิสระในการแสดงความคิดเห็น รวมถึงสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ขาดความน่าสนใจและนักเรียนเข้าถึงองค์ความรู้เรื่องการเขียนโต้แย้งค่อนข้างยาก ส่งผลให้การเขียนโต้แย้งของนักเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ครูผู้สอนคาดหวังไว้

เมื่อผู้วิจัยสัมภาษณ์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีปัญหาการเขียน จำนวน 20 คน จากโรงเรียนคาทอลิกในสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 1 โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ด้วยวิธีสนทนาโต้ตอบพบว่า 1) นักเรียนขาดตัวอย่างการเขียนโต้แย้งที่ดี ทำให้ไม่สามารถเขียนโต้แย้งตามหัวข้อที่กำหนดไว้ เนื่องจากนักเรียนขาดความมั่นใจในการเขียนและไม่มีประสบการณ์ในการวางโครงร่างก่อนเริ่มต้นเขียน 2) นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเขียนและไม่เห็นคุณค่าของการเขียน 3) นักเรียนมีปัญหาในการควบคุมตนเอง ทำให้ขาดสมาธิและแรงจูงใจในการเขียน และ 4) นักเรียนขาดความสนใจในการเรียนเรื่องการเขียนโต้แย้งเพราะเป็นชิ้นงานที่ค่อนข้างยากและหัวข้องานเขียนไม่อยู่ในความสนใจผู้เรียน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจสำรวจสภาพปัญหาลักษณะการเขียนโต้แย้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนที่ผ่านการทดสอบการเขียนอัตนัยระดับชาติมาแล้วว่านักเรียนมีข้อบกพร่องการเขียนโต้แย้งในประเด็นใดบ้าง รวมทั้งวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาว่าปัจจัยที่ทำให้ให้นักเรียนเขียนโต้แย้งบกพร่อง เพื่อนำผลไปวิเคราะห์และได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะปัญหาการเขียนโต้แย้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสามารถในการเขียนโต้แย้ง หมายถึง ความสามารถในการเขียนที่ผู้เขียนมุ่งนำเสนอประเด็นการข้อโต้แย้งต่าง ๆ ในลักษณะแสดงความคิดเห็นและการโต้แย้งโดยแสดงตรรกะเหตุผลและใช้หลักฐานต่าง ๆ มาสนับสนุนเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและชักจูงหรือน้อมนำใจผู้อ่านให้เห็นด้วยกับมุมมองของผู้เขียนความสามารถในการเขียนโต้แย้งวัดได้จากเครื่องมือแบบวัดความสามารถในการเขียน

โต้แย้งที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยความสามารถในการเขียนโต้แย้งแบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การสร้างและนำเสนอประเด็นข้อโต้แย้งถูกประเด็นเหมาะสมและมีเหตุผล 2) การวิเคราะห์ข้อมูล การใช้เหตุผลและแสดงหลักฐานในการสนับสนุนข้อโต้แย้ง 3) การจัดเรียงและนำเสนอความคิดอย่างชัดเจนเป็นระบบ และ 4) การใช้ระดับภาษาในการเขียนโต้แย้งได้อย่างเหมาะสม

ลักษณะปัญหาการเขียนโต้แย้ง หมายถึง ร่องรอยพฤติกรรมการเขียนโต้แย้งของนักเรียนที่บกพร่องและมีปัญหาในการเขียนด้านต่าง ๆ อาจปรากฏข้อบกพร่องในการเขียน ดังนี้ 1) เลือกและเสนอประเด็นการเขียนโต้แย้งไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม 2) ขาดการให้เหตุผลและสนับสนุนข้อโต้แย้ง 3) ขาดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ 4) การลำดับความคิดสับสนและวกวน และ 5) ใช้คำและระดับภาษาไม่เหมาะสม

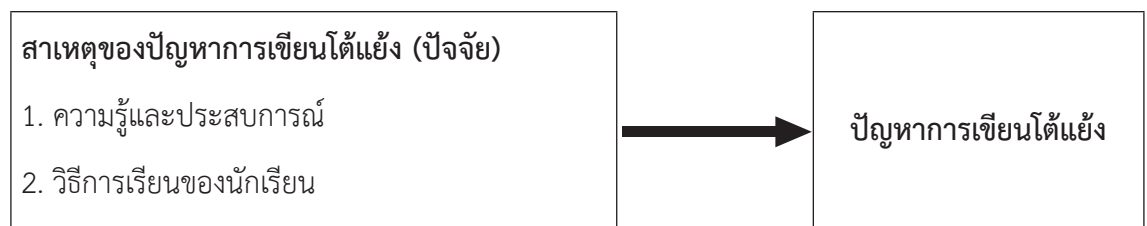
สาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้ง หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลให้นักเรียนประสบปัญหาในการเขียนโต้แย้งมีสาเหตุมาจากความรู้และประสบการณ์และวิธีการเรียนของนักเรียน โดยวัดจากแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้ง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตการวิจัย/กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาและทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประชากรหรือกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) กลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย เป็นกลุ่มโรงเรียนของอัครสังฆมณฑลในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) กลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ที่เป็นกลุ่มโรงเรียนของอัครสังฆมณฑลในกรุงเทพมหานคร จำนวน 80 คน การได้มาซึ่งตัวอย่างมีขั้นตอน ดังนี้ 1) หน่วยการสุ่ม คือ สังกัด ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และ 2) หน่วยการสุ่ม คือ โรงเรียน ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากโรงเรียนในสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 1 โรงเรียนในเครือข่ายการศึกษาคาทอลิกของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 1 โดยสุ่มเฉพาะโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้น และผู้วิจัยได้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่ง จำนวน 80 คน

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ประกอบด้วย วิธีวิจัยเชิงสำรวจ และวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ โดยผู้วิจัยอธิบายขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลก่อนลงภาคสนามและเตรียมตัวในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ขั้นที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้วิจัยสำรวจสภาพปัญหาการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นสำคัญเพื่อกำหนดตัวแปรและใช้เป็นกรอบในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ การเขียนโต้แย้ง

2. ศึกษาหนังสือ เอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนโต้แย้งเพื่อนำมาสังเคราะห์ปัญหาการเขียนโต้แย้งและกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย

3. ศึกษาหนังสือ เอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวัดการเขียนโต้แย้งเพื่อออกแบบเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการเขียนโต้แย้งและแบบสัมภาษณ์สาเหตุการเขียนโต้แย้ง

ขั้นที่ 2 การเตรียมเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนโต้แย้งและสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 2 ประเภท ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการเขียนโต้แย้งและแบบสัมภาษณ์นักเรียน โดยเก็บข้อมูลด้านสภาพปัญหาการเขียนโต้แย้งจากการวิเคราะห์แบบวัดความสามารถในการเขียนโต้แย้งและเก็บข้อมูลจากการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์นักเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบวัดความสามารถในการเขียนโต้แย้ง ใช้รูปแบบการเขียนโต้แย้ง จำนวน 1 หัวข้อ โดยผู้วิจัยกำหนดประเด็นในการโต้แย้ง เรื่อง “กินปลาอะไรดีที่สุด” กำหนดความยาวจำนวน 7-10 บรรทัด ใช้ระยะเวลาในการทำแบบวัด 1 ชั่วโมง คะแนนเต็ม 100 คะแนน เพื่อวิเคราะห์ลักษณะปัญหาการเขียนโต้แย้ง โดยแบบวัดความสามารถที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นไปตามองค์ประกอบความสามารถในการเขียนโต้แย้ง 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การสร้างและนำเสนอประเด็นข้อโต้แย้งถูกประเด็นเหมาะสม และมีเหตุผล 10 คะแนน 2) การวิเคราะห์ข้อมูล การใช้เหตุผล และแสดงหลักฐานในการสนับสนุนข้อโต้แย้ง 40 คะแนน 3) การจัดเรียงและนำเสนอความคิดอย่างชัดเจนเป็นระบบ 20 คะแนน และ 4) การใช้ระดับภาษาในการเขียนโต้แย้งได้อย่างเหมาะสม 30 คะแนน โดยเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นสังเคราะห์มาจากเกณฑ์การให้คะแนนงานเขียนจากนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ (Toulmin, 1958; Lin & Mintzes, 2010; Crosswhite, 2013) โดยคะแนนข้างต้นให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้เหตุผล และแสดงหลักฐานในการสนับสนุนข้อโต้แย้งเป็นสำคัญ เนื่องจากเป็นประเด็นหลักในการเขียนโต้แย้ง

2. แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการสัมภาษณ์ (เพศ อายุ ระดับการศึกษา สายการเรียน และผลการเรียนเฉลี่ย) และตอนที่ 2 สาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้งแบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ สาเหตุที่มาจากความรู้และประสบการณ์ จำนวน 5 ข้อคำถาม และสาเหตุที่มาจากวิธีการเรียนของนักเรียน จำนวน 5 ข้อคำถาม ซึ่งแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

3. เมื่อผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำแบบวัดความสามารถในการเขียนโต้แย้ง และแบบสัมภาษณ์นักเรียนเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง โดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าคะแนนระหว่าง 0.5-1.0 (วรรณิ์ แกมเกตุ, 2555)

4. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) กลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ที่เป็นกลุ่มโรงเรียนของอัครสังฆมณฑลในกรุงเทพมหานคร จำนวน 80 คน การสุ่มเป้าหมายครั้งนี้ใช้การสุ่มแบบสองขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดหน่วยการสุ่ม คือ กลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ที่เป็นกลุ่มโรงเรียนของอัครสังฆมณฑลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง และขั้นตอนที่ 2 กำหนดหน่วยการสุ่ม คือ โรงเรียนในเครือข่ายการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยที่เป็นโรงเรียนคาทอลิกในสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 1 โดยใช้วิธีใช้การสุ่มอย่างง่าย

ขั้นที่ 3 การกำหนดแผนการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยเตรียมการสำหรับการลงเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้เก็บรวบรวมข้อมูลและนัดหมายวันและเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลและศึกษาเส้นทางในการเดินทาง จัดเตรียมเอกสารสำคัญต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์ในการบันทึกข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการเขียนโต้แย้ง แบบสัมภาษณ์ เทปบันทึกเสียง กล้อง และสมุดบันทึก

ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่โรงเรียน

ผู้วิจัยเก็บข้อมูล จำนวน 2 วัน คือ วันแรกใช้แบบวัดความสามารถในการเขียนโต้แย้งกับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและวันที่ 2 ใช้แบบสัมภาษณ์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลการทดสอบแบบวัดความสามารถต่ำกว่าร้อยละ 50 เพื่อสังเคราะห์สาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้ง

ขั้นที่ 2 การเก็บข้อมูลจากแบบวัดความสามารถ

ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะปัญหาการเขียนโต้แย้งจากการทดสอบความสามารถในการเขียนโต้แย้งของนักเรียนและนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analytics) โดยใช้ให้เห็นภาพรวมของลักษณะปัญหาการเขียนโต้แย้งความสัมพันธ์ของปัญหาลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งเรียงลำดับปัญหาการเขียนโต้แย้งโดยระบุความถี่ และการคิดร้อยละของลักษณะปัญหาที่พบ และเก็บรวบรวมข้อมูลสาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้ง จากแบบสัมภาษณ์นักเรียนเป็นรายบุคคลเฉพาะนักเรียนที่มีผลการทดสอบแบบวัดความสามารถต่ำกว่าร้อยละ 50 นำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางแผนการเก็บรวบรวมภาคสนามเพื่อให้การเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรัดกุมได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการนำมาสรุปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ระยะที่ 3 การจัดกระทำข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ ขั้นที่ 1 การตรวจสอบข้อมูล หลังจากผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามผู้วิจัยนำข้อมูลมาสังเคราะห์และจัดหมวดหมู่ลักษณะของปัญหาและสาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้ง รวมทั้งตรวจสอบข้อมูลที่ได้ และขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบวัดความสามารถในการเขียนโต้แย้งและแบบสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการตีความผลการวิจัยที่สังเคราะห์ได้ รวมทั้งระบุความถี่ และร้อยละของลักษณะปัญหาที่พบ

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ลักษณะปัญหาการเขียนโต้แย้ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจลักษณะปัญหาการเขียนโต้แย้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 80 คน จากโรงเรียนในสังกัดองค์กรส่งเสริมพัฒนาครูฯ เขต 1 โดยใช้แบบวัดความสามารถในการเขียนโต้แย้งและตรวจการเขียนโต้แย้ง ตามองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนโต้แย้งรายบุคคล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะปัญหาการเขียนโต้แย้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ลักษณะปัญหาของการเขียนโต้แย้งมี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การนำเสนอประเด็นการโต้แย้ง พบปัญหา จำนวน 48 คน (ร้อยละ 60) พบว่า นักเรียนนำเสนอประเด็นไม่ชัดเจน ไม่นำเสนอประเด็นโต้แย้ง ไม่นำเสนอประเด็นโต้แย้งแต่เขียนเชิงอธิบายข้อมูล และนำเสนอประเด็นการโต้แย้งอื่น ๆ โดยไม่โต้แย้งข้อมูลในบทอ่าน ด้านที่ 2 การใช้หลักฐานสนับสนุนข้อมูล พบปัญหา จำนวน 47 คน (ร้อยละ 58.75) พบว่า นักเรียนแสดงเหตุผลโดยไม่แสดงหลักฐาน และแสดงข้อมูลจากบทอ่านผิด ด้านที่ 3 การจัดลำดับความคิด พบปัญหา จำนวน 34 คน (ร้อยละ 42.50) พบว่า เรียบเรียงลำดับเนื้อหาวกวนและไม่สละสลวย เชื่อมโยงความคิดที่ไม่สมเหตุสมผล และด้านที่ 4 การใช้ระดับภาษา พบปัญหา จำนวน 24 คน (ร้อยละ 30) พบว่า นักเรียนเลือกใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสมกับระดับภาษาในงานเขียนโต้แย้ง

เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบรายด้านตามระดับชั้น พบว่า ด้านที่ 1 การนำเสนอประเด็นโต้แย้ง พบว่า ระดับชั้นที่มีปัญหามากที่สุด คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบปัญหาจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 63.63 ด้านที่ 2 การใช้หลักฐานสนับสนุน พบว่า ระดับชั้นที่มีปัญหามากที่สุด คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบปัญหาจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70 ด้านที่ 3 การจัดลำดับความคิด พบว่า ระดับชั้นที่มีปัญหามากที่สุด คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบปัญหาจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.66 และด้านการใช้ภาษา พบว่า ระดับชั้นที่มีปัญหามากที่สุด คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบปัญหาจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.81 ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงความถี่และร้อยละของลักษณะปัญหาการเขียนโต้แย้ง

ระดับการศึกษา กลุ่มเป้าหมาย	n	การนำเสนอ ประเด็นโต้แย้ง		การใช้ หลักฐาน สนับสนุน		การจัดลำดับ ความคิด		การใช้ระดับ ภาษา	
		n	%	n	%	n	%	n	%
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	30	19	63.33	21	70	14	46.66	9	30
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	28	15	53.57	16	57.14	11	39.28	8	28.57
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	22	14	63.63	10	45.45	9	40.92	7	31.81
ผลสรุป	80	48	60.00	47	58.75	34	42.50	24	30.00

2. ผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้ง ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์สาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้ง ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในวันที่ 2 ของการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการสัมภาษณ์ ผู้เข้ารับการสัมภาษณ์ในงานวิจัยนี้คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีผลการทดสอบแบบวัดความสามารถต่ำกว่าร้อยละ 50 จำนวน 48 คน (จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 80 คน) สามารถนำข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติบรรยายลักษณะข้อมูลที่เก็บได้จากตัวอย่าง ได้แก่ การแจกแจงความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สายการเรียน และผลการเรียนเฉลี่ยมีรายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการสัมภาษณ์จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สายการเรียน และผลการเรียนเฉลี่ย (n=48)

ข้อมูลของผู้เข้ารับการสัมภาษณ์	เพศชาย (n = 27)		เพศหญิง (n = 21)		รวม	
	n	%	n	%	n	%
1. อายุ						
1.1 ต่ำกว่า 15 ปี	0	0.00	0	0.00	0	0
1.2 15 ปี	0	0.00	0	0.00	0	0
1.3 16 ปี	18	37.50	12	25.00	30	62.50
1.4 17 ปี	7	14.58	7	14.58	14	29.17
1.5 มากกว่า 17 ปี	2	4.17	2	4.17	4	8.33
รวม	27	56.25	21	43.75	48	100

ข้อมูลของผู้เข้ารับ การสัมภาษณ์	เพศ				รวม	
	เพศชาย (n = 27)		เพศหญิง (n = 21)		n	%
	n	%	n	%		
2. ระดับการศึกษา						
2.1 มัธยมศึกษาปีที่ 4	18	37.50	12	25.00	30	62.50
2.2 มัธยมศึกษาปีที่ 5	7	14.58	7	14.58	14	29.17
2.3 มัธยมศึกษาปีที่ 6	2	4.17	2	4.17	4	8.33
รวม	27	56.25	21	43.75	48	100
3. สายการเรียน						
3.1 วิทยาศาสตร์	10	20.83	6	12.50	16	33.33
3.2 ศิลป์-คำนวณ	6	12.50	5	10.42	11	22.92
3.3 ศิลป์-ภาษาจีน	5	10.42	4	8.33	9	18.75
3.4 ศิลป์-ภาษาอังกฤษ	6	12.50	6	12.50	12	25.00
รวม	27	56.25	21	43.75	48	100
4. ผลการเรียนรู้เฉลี่ย						
4.1 ต่ำกว่า 2.00	2	4.17	2	4.17	4	8.33
4.2 2.50-2.01	5	10.42	4	8.33	9	18.75
4.3 3.00-2.51	8	16.67	6	12.50	14	29.17
4.4 3.50-3.01	7	14.58	5	10.42	12	25.00
4.5 4.00-3.51	5	10.42	4	8.33	9	18.75
รวม	27	56.25	21	43.75	48	100

2.2 ผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาด้านความรู้และประสบการณ์และวิธีการเรียนของนักเรียน ในส่วนนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แบ่งสาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้งเป็น 2 ประเด็น คือ 1) สาเหตุที่มาจากที่มาจากความรู้และประสบการณ์ ได้แก่ (1) ขาดประสบการณ์ในการเขียนโต้แย้ง (2) ขาดการฝึกฝนและการเรียนรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ (3) ขาดความชัดเจนในการระบุมุมมอง และการใช้หลักฐานสนับสนุน และ (4) ขาดความเข้าใจในความหมายและหลักการของการเขียนโต้แย้ง และ 2) สาเหตุที่มาจากวิธีการเรียนของนักเรียน ได้แก่ (1) การเรียนจากแหล่งข้อมูลที่ไม่มีความหลากหลาย (2) การขาดการฝึกฝนที่ต่อเนื่อง (3) การขาดการสนับสนุนจากครูและเพื่อน และ (4) วิธีการเรียนที่ไม่ได้เน้นการปฏิบัติจริง

อภิปรายผล

ข้อสรุปการวิเคราะห์ลักษณะปัญหาและสาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้งนั้น สรุปได้ว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนในเครือข่ายทอริกสังกัดองค์กรสังคมทอริกกรุงเทพฯ มีปัญหาการเขียนโต้แย้งที่มากอันเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ลักษณะของปัญหาการเขียนโต้แย้ง เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ลักษณะของปัญหาการเขียนโต้แย้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนเครือข่ายทอริกในสังกัดองค์กรสังคมทอริกกรุงเทพฯ จากตัวอย่างจำนวน 80 คน ผู้วิจัยพบลักษณะปัญหาการเขียนโต้แย้งทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การนำเสนอประเด็นการโต้แย้ง ด้านที่ 2 การแสดงหลักฐานสนับสนุน ด้านที่ 3 การจัดลำดับความคิด และด้านที่ 4 การใช้ระดับภาษา ผู้วิจัยให้ข้อสรุปว่ามีปัจจัยสำคัญมาจากการขาดความรู้เกี่ยวกับหลักการเขียนโต้แย้ง ดังสังเกตได้ว่านักเรียนที่ไม่เข้าใจหลักการ รูปแบบการเขียนโต้แย้ง และองค์ประกอบของการเขียนโต้แย้ง ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาในด้านที่ 1 และด้านที่ 2 คือ นักเรียนหยาบยกประเด็นการโต้แย้งไม่ถูกต้อง ไม่ชัดเจน ไม่นำเสนอประเด็นการโต้แย้งข้อมูลจากบทอ่านที่กำหนดมาให้ หรือไม่ใช้ข้อมูลหลักฐานจากบทอ่านมาใช้สนับสนุนความคิดเห็นของตนเอง ดังที่ Lunsford & Ruskiewicz (2013) กล่าวว่า การใช้ข้อมูลจากบทอ่านมีความสำคัญ ผู้เขียนจำเป็นต้องหยาบยกประเด็นใดประเด็นหนึ่งจากบทอ่านที่สนใจ เพื่อสร้างประเด็นและโต้แย้งในประเด็นจากบทอ่านนั้น ๆ ที่หยาบยกมาซึ่งทางตรงกันข้ามกับผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มักคิดหรือกำหนดประเด็นการโต้แย้งขึ้นเอง จึงทำให้ประเด็นการโต้แย้งไม่ชัดเจนหรือตั้งประเด็นโต้แย้งนอกประเด็นเพราะไม่สอดคล้องกับบทอ่านใด ๆ นอกจากนี้ ผลการขาดความรู้ยังส่งผลไปถึงด้านที่ 2 นักเรียนเลือกใช้ข้อมูลหรือหลักฐานมาใช้สนับสนุนเหตุผลความคิดเห็นของตนเองไม่ได้ เพราะนักเรียนไม่เข้าใจว่าการเขียนโต้แย้งจำเป็นต้องมีข้อมูลหลักฐานมาสนับสนุน เพื่อให้การแสดงความคิดเห็นเชิงโต้แย้งต่าง ๆ มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น Turner & Hicks (2016) กล่าวว่า การยกประเด็นโต้แย้งในประเด็นใด ๆ ก็ตามจำเป็นต้องแสดงหลักฐานหากไม่มีการแสดงหลักฐานหรือกล่าวโต้แย้งโดยไม่มีที่ไปที่มานั้นจะถือว่าเป็นการแสดงทัศนะที่เข้าข้างตนเอง ใช้ความรู้สึกและอารมณ์ของตนเองเป็นที่ตั้ง ซึ่งไม่ใช่หลักการเขียนโต้แย้งที่ดี

นอกจากนี้ การขาดความรู้หลักการเขียนโต้แย้งยังส่งผลกระทบไปยังด้านที่ 3 การจัดลำดับความคิด เมื่อนักเรียนอ่านบทอ่านไม่เข้าใจและจับประเด็นโต้แย้งไม่ได้ จึงส่งผลให้ไม่สามารถเรียบเรียงเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องเชื่อมโยงกันได้ เพราะนักเรียนไม่เข้าใจว่าต้องโต้แย้งบทอ่านส่วนใดเขียนสนับสนุนในข้อความใด ด้วยเหตุนี้ การโต้แย้งจึงจำเป็นต้องอาศัยการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลสถาบันภาษาไทย (2561) อธิบายว่า ความคิดกับเขียนมีความสัมพันธ์กัน หากนักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์บทอ่านต่าง ๆ ได้ดี จะช่วยให้ถ่ายทอดความคิดไปยังผู้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น นอกจากนักเรียนขาดความรู้เกี่ยวกับหลักการเขียนโต้แย้งแล้ว ปัญหาด้านการคิดวิเคราะห์ก็เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถจัดลำดับความคิดได้

ข้อสังเกตที่น่าสนใจประการหนึ่ง คือ ด้านที่ 4 การใช้ระดับภาษาในงานเขียน จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในสังกัดองค์กรสังคมชลประทานฯ จำนวนมากใช้ภาษาระดับสนทนาในชีวิตประจำวันมาใช้ในการเขียนได้แย่ง ดังเห็นได้ว่าปัจจุบันนักเรียนเริ่มสนทนาผ่านช่องทางสื่ออินเทอร์เน็ตมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเฟซบุ๊ก อินสตาแกรม ฯลฯ ผลจากการใช้ภาษาสนทนาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้นักเรียนใช้ภาษาระดับกันเองเข้ามาปะปนในงานเขียน (DeVito, 2021) ปัญหาดังกล่าวนี้อยู่สอดคล้องกับที่รายงานผลการทดสอบภาษาไทยระดับชาติรูปแบบอัตนัยรายงานผลว่า “นักเรียนใช้ภาษาระดับกันเองมาปะปนในงานเขียน ใช้ถ้อยคำที่รุนแรง และใช้อารมณ์ส่วนตัวในการเขียนเป็นที่ตั้งปัญหาดังกล่าวควรได้รับแก้ไขโดยครูผู้สอนซึ่งควรส่งเสริมให้นักเรียนฝึกฝนการเขียนให้มากขึ้น” (สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ, 2567)

อนึ่ง ยังมีข้อสังเกตอื่น ๆ อีกประการ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบปัญหามากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสบการณ์การเขียนที่น้อยกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างไรก็ดี นักเรียนมัธยมศึกษาปลายของโรงเรียนในสังกัดองค์กรสังคมชลประทานฯ จำนวนไม่น้อยที่ยังมีปัญหาด้านการเขียน ทั้งที่หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดดังกล่าวมีรายวิชาเพิ่มเติม “การเขียน” จัดอยู่ในหลักสูตรของมัธยมศึกษาตอนปลายโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถเขียนสื่อสารในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งรวมไปถึงการเขียนได้แย่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ บ่งชี้ให้เห็นว่า หลักสูตรมีการส่งเสริมด้านการเขียนแก่นักเรียน อย่างไรก็ดี เมื่อสำรวจผลการเขียนของนักเรียนที่ปรากฏในงานวิจัยกลับพบว่า ผลการเขียนของนักเรียนในสังกัดดังกล่าวไม่ได้ตามคุณภาพที่วางเป้าหมายไว้ อาจเป็นผลมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังอภิปรายผลในหัวข้อถัดไป

2. ผลการอภิปรายวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการเขียนได้แย่ง ผลการศึกษาสาเหตุของปัญหาการเขียนได้แย่งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถอภิปรายผลได้ใน 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 ปัญหาจากความรู้และประสบการณ์ของนักเรียน และประเด็นที่ 2 ปัญหาจากวิธีการเรียนของนักเรียน ซึ่งข้อมูลเชิงคุณภาพที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นถึงปัญหา และข้อจำกัดที่นักเรียนต้องเผชิญ รวมทั้งแนวทางที่ควรปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเขียนได้แย่ง ดังนี้

2.1 ปัญหาการเขียนได้แย่งที่มาจากความรู้และประสบการณ์ พบว่า นักเรียนขาดประสบการณ์การเขียนได้แย่ง นักเรียนบางคนไม่เคยมีประสบการณ์ในการเขียนได้แย่ง ทำให้นักเรียนวิตกกังวล และขาดความเชื่อมั่นในการเสนอความคิดเห็นในงานเขียนได้แย่งที่ชัดเจนและตรงประเด็น ซึ่ง Flower & Hayes (1981) กล่าวว่า กระบวนการเขียนเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์และการฝึกฝน เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ความคิดวิเคราะห์และการเขียนที่เป็นระบบ นอกจากนี้ ยังพบว่านักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการและเทคนิคการเขียน โดยปัญหาการเขียนได้แย่งส่วนหนึ่งเกิดจากความไม่เข้าใจในโครงสร้างและหลักการพื้นฐานของการได้แย่ง ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาด้านการเรียนรู้ที่ไม่เพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hassan & Hossein (2013) กล่าวว่า

การสอนที่มุ่งเน้นการอธิบายโครงสร้างการเขียนและการให้ตัวอย่างการใช้เหตุผลสามารถช่วยพัฒนาทักษะการเขียนโต้แย้งของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งการใช้ข้อมูลและเหตุผลที่ไม่สอดคล้องจากการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนไม่สามารถจัดระเบียบข้อมูลหรือเลือกใช้หลักฐานที่สนับสนุนข้อโต้แย้งได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการเขียนโต้แย้งที่ดีต้องอาศัยความสามารถในการใช้เหตุผลแบบมีวิจารณ์ญาณ รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนประเด็นอย่างสมเหตุสมผล (Kuhn, 1991) นอกจากนี้ ความเชื่อและค่านิยมในสังคม นักเรียนบางกลุ่มพบว่าค่านิยมในสังคมที่พวกเขาได้รับรู้ ส่งผลต่อวิธีการเขียนโต้แย้ง เช่น การหลีกเลี่ยงการโต้แย้งประเด็นที่อาจเกิดความขัดแย้ง ดังงานวิจัยของ Kaplan (1966) ระบุว่าบริบททางวัฒนธรรมและค่านิยมทางสังคมมีอิทธิพลต่อการสร้างเนื้อหาการเขียนโต้แย้งของนักเรียน การที่นักเรียนขาดประสบการณ์เขียน ไม่มีความรู้และความเข้าใจในหลักการการเขียนโต้แย้ง และมีระบบความคิดและความเชื่อที่ผิดแผกไปจากสังคม ทำให้เกิดปัญหาการเขียนโต้แย้งที่ส่งผลกระทบทั้งด้านเนื้อหา ได้แก่ การสร้างและนำเสนอประเด็นข้อโต้แย้งถูกประเด็น ถูกต้องและเหมาะสม การวิเคราะห์ข้อมูล การใช้เหตุผลและแสดงหลักฐานในการสนับสนุนข้อโต้แย้ง การจัดเรียง และนำเสนอความคิดอย่างชัดเจนเป็นระบบและความถูกต้องตามหลักการเขียนโต้แย้ง นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าการขาดความรู้เกี่ยวกับการเขียนโต้แย้งส่งผลกระทบต่อการใช้ภาษาในงานเขียนทั้งด้านการสะกดยคำ การใช้ถ้อยคำสำนวน และการใช้ระดับภาษาในการเขียนโต้แย้งไม่เหมาะสมอีกด้วย

2.2 ปัญหาการเขียนโต้แย้งที่มาจากวิธีการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่จำกัดเห็นได้จากปัญหาการใช้ข้อมูลนำเสนอในงานเขียนโต้แย้ง รวมทั้งการศึกษาคำรู้เกี่ยวกับการเขียนโต้แย้ง นักเรียนพึ่งพาแหล่งข้อมูลเพียงบางประเภท เช่น บทความออนไลน์หรือคลิปวิดีโอ ส่งผลให้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับการเขียนโต้แย้งไม่ครอบคลุม การศึกษาของ Bereiter & Scardamalia (1987) ชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกจากตัวอย่างที่หลากหลายและแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนได้ดีกว่า นอกจากนี้ นักเรียนขาดการฝึกฝนที่ต่อเนื่อง เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ขาดโอกาสฝึกฝนการเขียนโต้แย้งอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ส่งผลต่อความมั่นใจและความสามารถในการพัฒนาทักษะการเขียน นอกจากนี้ นักเรียนขาดคำแนะนำและการปฏิสัมพันธ์กับครูหรือเพื่อนในกระบวนการเรียนรู้การเขียนโต้แย้งส่งผลให้ผลงานการพัฒนาทักษะการเขียน การสนับสนุนทางสังคมจากผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์สูงกว่ามีความสำคัญต่อการเรียนรู้เชิงลึกของนักเรียน (Vygotsky, 1978) นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการเรียนแบบทฤษฎีมากเกินไป ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการบรรยายหลักการ หรือความรู้ ในขณะที่นักเรียนทำหน้าที่รับสารเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้เน้นการปฏิบัติหรือลงมือทำจริงตามความรู้ความเข้าใจ ทำให้นักเรียนขาดทักษะในการเขียนโต้แย้งในสถานการณ์จริง การเรียนรู้ที่ผสมผสานการปฏิบัติและทฤษฎีจะช่วยให้แก่นักเรียนนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ทวีป อภิลิทธิ, 2521)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยชี้ว่าสาเหตุของปัญหาการเขียนโต้แย้งมาจากปัจจัยสำคัญ 2 ประการ ได้แก่

1) ความรู้และประสบการณ์ของนักเรียน และ 2) วิธีการเรียนของนักเรียน ครูผู้สอนจึงควรปฏิบัติ ดังนี้

1.1 ปัญหาการเขียนโต้แย้งที่มีสาเหตุมาจากความรู้และประสบการณ์ของนักเรียน แสดงให้เห็นว่านักเรียนขาดความรู้เกี่ยวกับการเขียนโต้แย้งส่งผลกระทบต่อการใช้ภาษาในงานเขียนทั้งด้านการสะกิดคำ การใช้ถ้อยคำสำนวน และการใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสม ดังนั้น ครูจึงควรพัฒนาหลักสูตร ออกแบบการจัดการเรียนรู้ และกำหนดเนื้อหาให้สอดคล้องกับลักษณะปัญหาที่พบ เช่น การจัดกิจกรรมฝึกการเขียนโครงร่างเพื่อช่วยจัดลำดับความคิดก่อนการเขียน การเลือกตัวอย่างการเขียนโต้แย้งที่ดีเพื่อให้ผู้เรียนมีต้นแบบในการเขียนที่ถูกต้องและเหมาะสม

1.2 ปัญหาการเขียนโต้แย้งที่มีสาเหตุมาจากวิธีการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนขาดโอกาสในการฝึกฝนการเขียนโต้แย้งรวมถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นหลักการมากกว่าการฝึกปฏิบัติ ทำให้นักเรียนไม่สามารถเขียนโต้แย้งได้ ดังนั้น ครูควรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักการสอนเขียนโต้แย้ง การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนเพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเทคนิค แนวคิด กลยุทธ์ และการคัดเลือกสื่อต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเรื่องการเขียนโต้แย้ง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาวิธีการสอนเขียนโต้แย้ง เทคนิค รูปแบบ กลยุทธ์ต่าง ๆ มาทำวิจัยเชิงทดลองว่าการสอนด้วยวิธีการ เทคนิค รูปแบบ หรือกลยุทธ์ต่าง ๆ มีตัวแปรอะไรบ้างที่ช่วยส่งผลความสามารถในการเขียนโต้แย้งได้ดีและมีประสิทธิภาพ

2.2 งานวิจัยนี้กำหนดขอบเขต คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 1 ในงานวิจัยครั้งต่อไปควรขยายประชากรให้กว้างขึ้นไปหลากหลายภูมิภาค ทั้งโรงเรียนในชนบท โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเอกชนในสังกัดต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการเขียนโต้แย้งของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ทวีป อภิสิทธิ์. (2521). *การเรียนรู้แบบบูรณาการ*. ไทยวัฒนาพานิช.
- ภาทิพย์ ตรีสุก. (2557). *หลักนิเทศศาสตร์*. โครงการศูนย์สื่อสิ่งพิมพ์และถ่ายภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- วรรณิ โสมประยูร. (2553). *เทคนิคการสอนภาษาไทย*. ดอกหญ้าวิชาการ.
- สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ. (2567). *รายงานข้อค้นพบการใช้ภาษาไทยของนักเรียนจากการทดสอบด้วยรูปแบบอัตโนมัติ O-Net ปีการศึกษา 2566*. สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ.
- สถาบันภาษาไทย. (2561). *บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 5: กระบวนการคิดและการเขียนร้อยแก้ว*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- Australian Curriculum. (2020). Assessment and Reporting Authority. The Australian Curriculum.
- Bereiter, C., & Scardamalia, M. (1987). *The Psychology of Written Composition*. Routledge.
- Crosswhite, J. (2013). *Deep rhetoric: Philosophy, Reason, Violence, Justice, Wisdom*. University of Chicago Press.
- Department of Education. (2014). *National Curriculum in England: English Programmes of Study*. UK Government.
- Devito, J. A. (2021). *Essentials of Human Communication (10th edition)*. Pearson.
- Fitriani, D., Rasyid, Y., & Dewanti, R. (2020). Need Analysis on Developing Essay Teaching Material Base on Brainwriting Strategy. *International E-Journal of Educational Studies*, 4(7), 81-92.
- Flower, L., & Hayes, J. R. (1981). A Cognitive Process Theory of Writing. *College Composition and Communication*, 32(4), 365-387.
- Kuhn, D. (1991). *The Skills of Argument*. Cambridge University Press.
- Hassan, X., & Hossein, Y. (2013). *The Impact of Metacognitive Strategies on listening Comprehension*. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511571350>
- Kaplan, R. B. (1966). Cultural Thought Patterns in Inter-Cultural Education. *Language Learning*, 16(1), 1-20.

- Lin, S. S., & Mintzes, J. J. (2010). Learning Argumentation Skills Through Instruction in Sociocentric Issues: The Effect of Ability Level. *International Journal of Science and Mathematics Education*, 8(6), 993-1017.
- Lunsford, A., & Ruskiewicz, J. (2013). *Everything's an Argument*. Bedford.
- National Governors Association Center for Best Practices, Council of Chief State School Officers. (2010). *Common Core State Standards*. Washington D.C.
- Toulmin, S. E. (1958). *the Uses of Argument*. Cambridge University Press.
- Turner, K. H., & Hicks, T. (2016). *Argument in the Real World: Teaching Adolescents to Read and Write Digital Texts*. Heinemann.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.